

KONTINGENČNE TABELE

Pri kontingenčnih tabelah imamo podatke oblike

n_{11}	n_{12}
n_{21}	n_{22}

Predpostavljamo, da je n_{ij} število enot, ki so tipa i in tipa j , v enostavnem slučajnem vzorcu velikosti $n = n_{11} + n_{12} + n_{21} + n_{22}$ iz velike populacije. Označimo z N_{ij} število enot tipa i in tipa j v enostavnem slučajnem vzorcu velikosti n . Iz predpostavk sledi, da so N_{ij} porazdeljene po polinomski porazdelitvi

$$P(N_{11} = n_{11}, N_{12} = n_{12}, N_{21} = n_{21}, N_{22} = n_{22}) = \frac{n!}{n_{11}!n_{12}!n_{21}!n_{22}!} p_{11}^{n_{11}} p_{12}^{n_{12}} p_{21}^{n_{21}} p_{22}^{n_{22}}$$

za neke parametre $p_{11} + p_{21} + p_{12} + p_{22} = 1$.

- a. Poiščite cenilke parametrov p_{ij} po metodi največjega verjetja v celotnem prostoru parametrov

$$\Omega = \{(p_{11}, p_{12}, p_{21}, p_{22}) : \sum_{ij} p_{ij} = 1\}.$$

Prostor parametrov je 3-dimenzionalen.

- b. Poiščite cenilke parametrov po metodi največjega verjetja, če prostor parametrov zožite na podprostor

$$\Omega_0 = \{(p_{11}, p_{12}, p_{21}, p_{22}) : \sum_{ij} p_{ij} = 1, p_{11}p_{22} - p_{12}p_{21} = 0\}.$$

- c. Poiščite testno statistiko po metodi kvocienta verjetij za testni problem $H_0 : \theta \in \Omega_0$ proti $H_1 : \theta \notin \Omega_0$ in z Wilksovimi izrekom ugotovite, kdaj bi zavrgli H_0 pri stopnji tveganja α .
- d. Komentirajte, v kakšni zvezi je test v c. z običajnim χ^2 -testom za 2×2 kontingenčne tabele.

Namig: Razvijte logaritme v Taylorjevo vrsto.

- e. Bi podoben razmislek veljal tudi za kontingenčne tabele večjih dimenzij? Kako bi z Wilksovimi izrekom izračunali potrebne prostostne stopnje?